

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobce **SAZKA sázková kancelář, a.s.**, se sídlem Praha 9, K Žižkovu 4, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje** se sídlem Ostrava, 28. října 117, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.12.2010 č.j. MSK 198256/2010, ve věci místního poplatku,

t a k t o :

I. V řízení se **pokračuje**.

II. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 21.12.2010 č.j. MSK 198256/2010 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

A.

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto odvolání předchůdce žalobce proti platebnímu výměru Magistrátu města Frýdku-Místku ze dne 19.10.2010 č.j. MMFM 131652/2010, kterým byl žalobci vyměřen místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické zařízení ve výši 75.000,- Kč sestávajícího ze (základního) poplatku 50.000,- Kč a navýšení o 0,50 násobek, tj. 25.000,- Kč.

B.

Usnesením ze dne 17.5.2013 č.j. 22 Af 56/2011-54 bylo řízení přerušeno do pravomocného skončení řízení o otázce předložené rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 Afs 68/2012.

Uvedenou otázku vyřešil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 24.6.2014 č.j. 2 Afs 68/2012-34, www.nssoud.cz, čímž odpadla překážka, pro kterou bylo řízení přerušeno.

Proto soud podle § 48 odst. 4 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), rozhodl o pokračování v řízení.

C.

Podstata žalobcovy argumentace spočívá v tom, že:

- 1) ust. § 10a zák. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění účinném od 16.6. 2010 do 31.12.2011 (dále jen „ZMP“) je protiústavní;
- 2) navýšení poplatku je sankcí, byť takové výslovné označení zákon o místních poplatcích nepoužívá. Navýšení poplatku bylo správcem poplatku odůvodněno takto: „Správce poplatku posoudil míru zavinění, využil tohoto oprávnění a rozhodl o zvýšení poplatku z důvodu, že povinný v dopise (...) ze dne 08.09.2010 (...) zmínil naši vyhlášku, lze tedy předpokládat, že se seznámil se všemi povinnostmi a důsledky, v případě nezaplacení místního poplatku, přesto místní poplatek neuhradil. Zvýšení o 0,50 násobek odpovídá tomu, že jde o novou poplatkovou povinnost a doba prodlení se zaplacením místního poplatku je v době vydání tohoto rozhodnutí pouze 1 ½ měsíce.“ Žalobce v odvolání obsáhle argumentoval, z jakého důvodu má za to, že takové odůvodnění sankčního navýšení jednak není pravdivé a dále je zcela nedostatečné. Žalovaný však pouze konstatoval, že výše navýšení je na uvážení správce poplatku. Poukaz na seznámení se s obecně závaznou vyhláškou je zcela irrelevantní, neboť sám předchůdce žalobce ohlášení, ve kterém na existenci vyhlášky reagoval. Ve všech svých podáních své postavení poplatníka však zpochybňoval. Podle zákona o místních poplatcích je vydání platebního výměru spojeno pouze s pozdní úhradou a rizikem navýšení poplatku. Právní obrana připadá v úvahu pouze proti skutečně vydanému platebnímu výměru, který s sebou přináší riziko navýšení poplatku. Tato zákonná konstrukce vůbec nepočítá s případy, kdy se někdo bude bránit proti tomu, aby byl vůbec za poplatníka považován. Zpoplatnění tzv. jiných technických zařízení nebylo ani v době žaloby postaveno najisto. Žalobce poskytl správci poplatku maximální součinnost. Včasná úhrada poplatku by však možnost opravných prostředků vyloučila. Žalobce by odvrátil riziko sankce jen v případě rezignace na opravné

prostředky. Navýšení poplatku se tak stává sankcí za podané odvolání, ačkoliv je vyčerpání opravných prostředků nezbytným předpokladem následného soudního přezkumu.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. K žalobnímu bodu 2) uvádí, že při navýšování poplatku jde o volné správní uvážení správce poplatku, které je limitováno pouze trojnásobkem včas nebo ve správné výši nezaplaceného poplatku. Vzhledem k tomu, že zvýšení činí 0,50 násobek, nedošlo k překročení maximální horní hranice, nedošlo tedy k porušení právních předpisů.

D.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

E.

Namítá-li žalobce protiústavnost § 10a ZMP [žalobní bod 1)], krajský soud konstatuje, že nálezem ze dne 9.1.2013, sp. zn. Pl. ÚS 6/12, publ. pod č. 39/2013 Sb., zamítl Ústavní soud návrh Krajského soudu v Hradci Králové na konstatování protiústavnosti ustanovení § 1 písm. g) a § 10a ZMP, in eventum na konstatování protiústavnosti části třetí zákona č. 183/2010 Sb. podaný z obdobných důvodů, jaké uplatňuje žalobce v žalobě. Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že novela ZMP provedená zákonem č. 183/2010 Sb., jíž byl poplatek za jiné technické herní zařízení povolené Ministerstvem financí podle jiného právního předpisu zaveden, nebyla přijata ústavně nekonformním způsobem. Zdejší soud závěry Ústavního soudu respektuje, když podle čl. 89 odst. 2 Ústavy České republiky je vykonatelný nález Ústavního soudu závazný pro všechny orgány i osoby.

F.

K žalobnímu bodu 2) krajský soud ze správních spisů zjistil, že žalobce (resp. jeho předchůdce) splnil ohlašovací povinnost, nesplnil však povinnost poplatkovou. V ohlášení uvedla, že dle jeho názoru není poplatníkem ve smyslu předmětné obecně závazné vyhlášky, neboť má za to, že zákon č. 183/2010 Sb. je ve své části III. „Změna zákona o místních poplatcích“, na jejímž základě byla obecně závazná vyhláška vydána, zjevně protiústavní. Žalobce svůj právní názor v ohlášení odůvodnil.

Jak v obdobných věcech zdůraznil již i Nejvyšší správní soud (srov. např. rozsudek ze dne 3.4.2014 č.j. 9 Afs 81/2013-22, www.nssoud.cz), navýšení včas nezaplacené části poplatků je věcí volného uvážení správního orgánu. Ačkoliv zákon o místních poplatcích neobsahuje žádná kritéria, která by správní orgán byl povinen při své úvaze o navýšení poplatku zohlednit, nezabývá tato skutečnost správní orgán povinností řádně odůvodnit, proč k navýšení přistoupil, včetně důvodů, které ho vedly ke stanovení výsledné částky. Užití volného uvážení neznamená ani libovůli správního orgánu, ani oprávnění rezignovat na řádné odůvodnění rozhodnutí. Správní orgán je naopak i v těchto případech omezen zákazem libovůle, příkazem rozhodovat v obdobných věcech obdobně a ve stejných věcech

stejně (různost rozhodování ve stejných či obdobných věcech může být právě projevem ústavně reprobované libovůle), tj. zejména principem rovnosti, zákazem diskriminace, jakož i povinností výslovně uvést, jaká kritéria v rámci své úvahy použil.

Tak tomu však v projednávané věci zjevně nebylo. Odůvodnění správce poplatku spočívající ve shora citovaném textu je zcela nedostatečné a navíc neodpovídá zjištěnému skutkovému stavu. Žalobce již v ohlášení uvedl důvody, pro které má za to, že není poplatníkem ve smyslu uvedené obecně závazné vyhlášky, a svůj právní názor v ohlášení odůvodnil. Správce poplatku na tyto důvody žádným způsobem nereagoval. V odvolání žalobce namítal nezákonnost provedeného navýšení a uváděl celou řadu konkrétních námitek, dle kterých ji nemělo být navýšení poplatku uloženo, jakož i námitky zpochybňující správnost tvrzení správce poplatku.

Odvolací námitky žalovaný žádným způsobem nevypořádal, když pouze zrekapituloval zákonnou úpravu. Dále konstatoval, že žalobce o poplatkové povinnosti věděl, výše sankčního navýšení je na správním uvážení správce poplatku a byla v platebním výměru odůvodněna. Odůvodnění správce poplatku proto nepovažuje za nepřezkoumatelné.

Tímto postupem žalovaný porušil § 114 a § 116 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Odvolací orgán je povinen zabývat se všemi důvody, které odvolatel v odvolání namítal, a se svými závěry ke všem odvolacím důvodům se musí vypořádat v odůvodnění rozhodnutí (srov. § 114 daňového řádu). Pokud některý z odvolacích důvodů opomene přezkoumat, je rozhodnutí o odvolání v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Odvolacími důvody je vymezen minimální rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí. Podle § 116 odst. 2 daňového řádu musí být v odůvodnění rozhodnutí o odvolání vypořádány všechny důvody, v nichž odvolatel spatřuje nesprávnosti nebo nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

Nevypořádání byť jedné z odvolacích námitek vede ke zrušení rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek důvodů. V projednávané věci byl postup správce poplatku i žalovaného zcela neadekvátní, když si musely být vědomy toho, že příslušná zákonná úprava způsobovala značné výkladové a aplikační obtíže. Právní úprava zavedená zákonem č. 183/2010 Sb. v praxi narazila na pochybnosti ohledně definice pojmu „jiné technické herní zařízení“ a v tomto důsledku i na pochybnosti ohledně oprávnění obecních úřadů příslušný poplatek vybírat. Tyto pochybnosti odstranil Nejvyšší správní soud až 24.6.2014 usnesením rozšířeného senátu č.j. 2 Afs 68/2012-34, Sb. NSS č. 3096/2014, www.nssoud.cz. Pochybnosti o ústavnosti zákona o místních poplatcích vyvolané způsobem, kterým byl tento zákon přijat, ukončil Ústavní soud nálezem ze dne 9.1.2013, sp. zn. Pl. ÚS 6/12, nalus.usoud.cz.

Nemalé výkladové problémy způsobovala právě otázka vyměřování posuzovaného poplatku a s tím spojená možnost případné obrany v případě nesouhlasu poplatníka s poplatkovou povinností. Otázka, zda se žalobce mohl a měla v případě nesouhlasu s poplatkovou povinností bránit jiným způsobem, než pozdní úhradou poplatku, je otázkou, která byla krom jiných vyřešena právě až usnesením rozšířeného senátu z 24.6.2014.

Žalobce se dle svého tvrzení přidržel výkladu zastávaného správní praxí a ve snaze získat rozhodnutí, proti kterému by se mohl následně bránit, uhradil poplatek opožděně. Výše uvedené okolnosti správní orgány při odůvodnění provedeného navýšení zcela pominuly, v rozhodnutí žalovaného pak jakákoliv přezkoumatelná úvaha o žalobcem rozporované výši navýšení chybí. Jednou ze základních povinností správce poplatku je šetřit práva a právem chráněné zájmy poplatníků (§ 5 daňového řádu). Mezi tyto chráněné zájmy patří též ochrana vlastnictví a ochrana důvěry jednotlivce v právo (součást principu právního státu), tedy ústavně chráněné hodnoty. Stejně tak tato práva musí brát v úvahu i soudy, neboť dle čl. 4 Ústavy jsou základní práva a svobody pod ochranou soudní moci. V demokratickém právním státě nemůže být zájem na vybrání co možná nejvyššího poplatku samoučelný, ale musí v konečném důsledku respektovat základní ústavní příkazy. Ve věci stěžovatelky tedy bylo na místě, aby správce poplatku zohlednil konkrétní skutkové a právní okolnosti jejího příběhu a tyto úvahy promítl do odůvodnění navýšení poplatku, případně od tohoto navýšení upustil.

Rozhodnutí žalovaného je v části, v níž se zabývalo žalobcovými námitkami týkajícími se navýšení včas nezaplaceného místního poplatku, nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaný odvolací námitky, kterými žalobce rozporoval provedené navýšení, zcela pominul. Tím se dopustil porušení § 114 a § 116 daňového řádu, které vymezují rozsah přezkumu odvolacího orgánu a povinnost vypořádat se se všemi odvolacími námitkami.

G.

Pro důvodnost žalobního bodu 2) tedy krajský soud napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 3 s.ř.s. zrušil a věc podle § 78 odst. 4 s.ř.s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž jsou správní orgány vázány právními názory vyslovenými v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

H.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobci podle obsahu spisu v tomto řízení žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ě n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 30. října 2014

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu